

Leusden, Landgoed De Boom

Ruimtelijke onderbouwing

Leusden, Landgoed De Boom

Ruimtelijke onderbouwing

GEGEVENS VAN DE AANVRAGER

Adviesburo R.I.E.T.
L. van Rijnsbergen
Postbus 167
3980CD Bunnik

KUBIEK
Ruimtelijke Plannen

Kerkewijk 117
3904 JB Veenendaal
T. 0318 – 50 56 37

I. www.kubiek.nu
E. info@kubiek.nu

PLANGEGEVENS

Projectnummer: K18118
Titel: Leusden, Landgoed De Boom
Status: Definitief
Datum: 27 maart 2019

Auteur: G. Jansen MSc

Inhoud

1	Inleiding.....	6
1.1	Aanleiding.....	6
1.2	Ligging en begrenzing planlocatie	6
1.3	Vigerend bestemmingsplan.....	7
1.3.1	Bestemmingsplan ‘Buitengebied 2009’	7
1.3.2	Inpassingsplan ‘Grebbeinielandschap’	11
2	Beschrijving van de bestaande en toekomstige situatie	12
2.1	Bestaande situatie.....	12
2.2	Gewenste situatie.....	14
3	Beleidskader	15
3.1	Rijksbeleid	15
3.1.1	Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)	15
3.1.2	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	16
3.2	Provinciaal beleid	17
3.2.1	Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013-2028	17
3.2.2	Natuurbeheerplan 2017	20
3.2.3	Kwaliteitsgids Utrechtse landschappen	21
3.3	Gemeentelijk beleid.....	22
3.3.1	Omgevingsvisie landelijk gebied gemeente Leusden	22
3.3.2	Landschapsonwikkelingsplan Gelderse Vallei	23
4	Uitvoeringsaspecten	24
4.1	Flora- en fauna.....	24
4.1.1	Wettelijk kader.....	24
4.1.2	Effect te vergunnen activiteiten	24
4.1.3	Conclusie.....	25
4.2	Cultuurhistorie en archeologie	25
4.2.1	Wettelijk kader.....	25
4.2.2	Cultuurhistorie	25
4.2.3	Archeologie	27
4.3	Verkeer en parkeren	28
4.4	Luchtkwaliteit.....	28
4.5	Bodemkwaliteit	28
4.6	Geluidhinder	29
4.7	Bedrijven en milieuzonering	29
4.8	Externe veiligheid	29
4.9	Kabels en leidingen	29
4.10	Niet gesprongen explosieven.....	30
4.11	Water.....	30
4.11.1	Inleiding	30
4.11.2	Beleidskader	30

4.11.3	Beoordeling	31
4.11.4	Conclusie.....	31
5	Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid	32
5.1	Economische uitvoerbaarheid.....	32
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	32
6	Eindconclusie	33

Losse bijlagen:

Bijlage 1: Adviesburo R.I.E.T., Inrichtingsplannen, 12 oktober 2018 – 9 januari 2019

Bijlage 2: Adviesburo R.I.E.T., Overzichtskaart, 9 januari 2019

Bijlage 3: Habitus, Rapportage ecologische quickscan, 21 december 2018

Bijlage 4: De Steekproef, Archeologisch bureauonderzoek, augustus 2018 / februari 2019

Bijlage 5: Inventerra, Verkennend bodemonderzoek, 19 juli 2018

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Conform het convenant tussen Landgoed De Boom en de Provincie Utrecht wordt een aantal landbouwpercelen in de gemeente Leusden van het Landgoed ingericht met natuur. Het plan voor natuurrealisatie omvat 16 deelgebieden. Een van de deelgebieden (deelgebied 16 in de gemeente Woudenberg) is reeds ingericht conform de bestemming zal derhalve geen onderdeel worden van de bestemmingswijziging. Deelgebied 12 en 13 komen niet voor in het gebied van Stichting Landgoed de Boom en worden dan ook niet meegenomen in deze ruimtelijke onderbouwing. Deelgebied 11 heeft reeds volledig de bestemming Bos en Natuurgebied, en op dat perceel worden geen maatregelen genomen. Voor de overige 12 deelgebieden (deelgebied 1 t/m 10, 14 en 15) is deze ruimtelijke onderbouwing opgesteld. De deelgebieden zijn variërend in oppervlak van 1 tot 9 ha en zijn allen gelegen in het buitengebied van de gemeente Leusden.

Het voornemen om de percelen in te richten als natuur, kan niet worden gerealiseerd op grond van het ter plaatse geldende bestemmingsplan, omdat de vigerende bestemming Agrarisch (verwant) is. Met de zogeheten uitgebreide omgevingsvergunning (art. 2.12 lid 1a onder 3 Wabo) kan worden afgeweken van het bestemmingsplan om het voornemen planologisch te regelen. Het opstellen van een ruimtelijke onderbouwing is een verplicht onderdeel van deze procedure. Middels de ruimtelijke onderbouwing zal worden aangetoond dat het voorgenomen initiatief voldoet aan de eisen van goede ruimtelijke ordening. Met voorliggende ruimtelijke onderbouwing wordt het ruimtelijk plan voorzien van een ruimtelijk-juridisch kader.

Binnenkort zal de gemeente Leusden starten met een actualisatie van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2009'. De gemeente heeft te kennen gegeven haar medewerking te verlenen voor een uitgebreide omgevingsvergunning om het voornemen te realiseren. De wijzigingen ten opzichte van het huidige bestemmingsplan zullen meegenomen worden in het nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied.

1.2 Ligging en begrenzing planlocatie

De deelgebieden zijn gelegen in het buitengebied van de gemeente Leusden, ten zuidoosten van de kern Leusden. De deelgebieden zijn allen gelegen in de Gelderse Vallei. Navolgend volgt een kaart met daarop globaal de locatie van de deelgebieden weergegeven.

Ligging deelgebieden

1.3 Vigerend bestemmingsplan

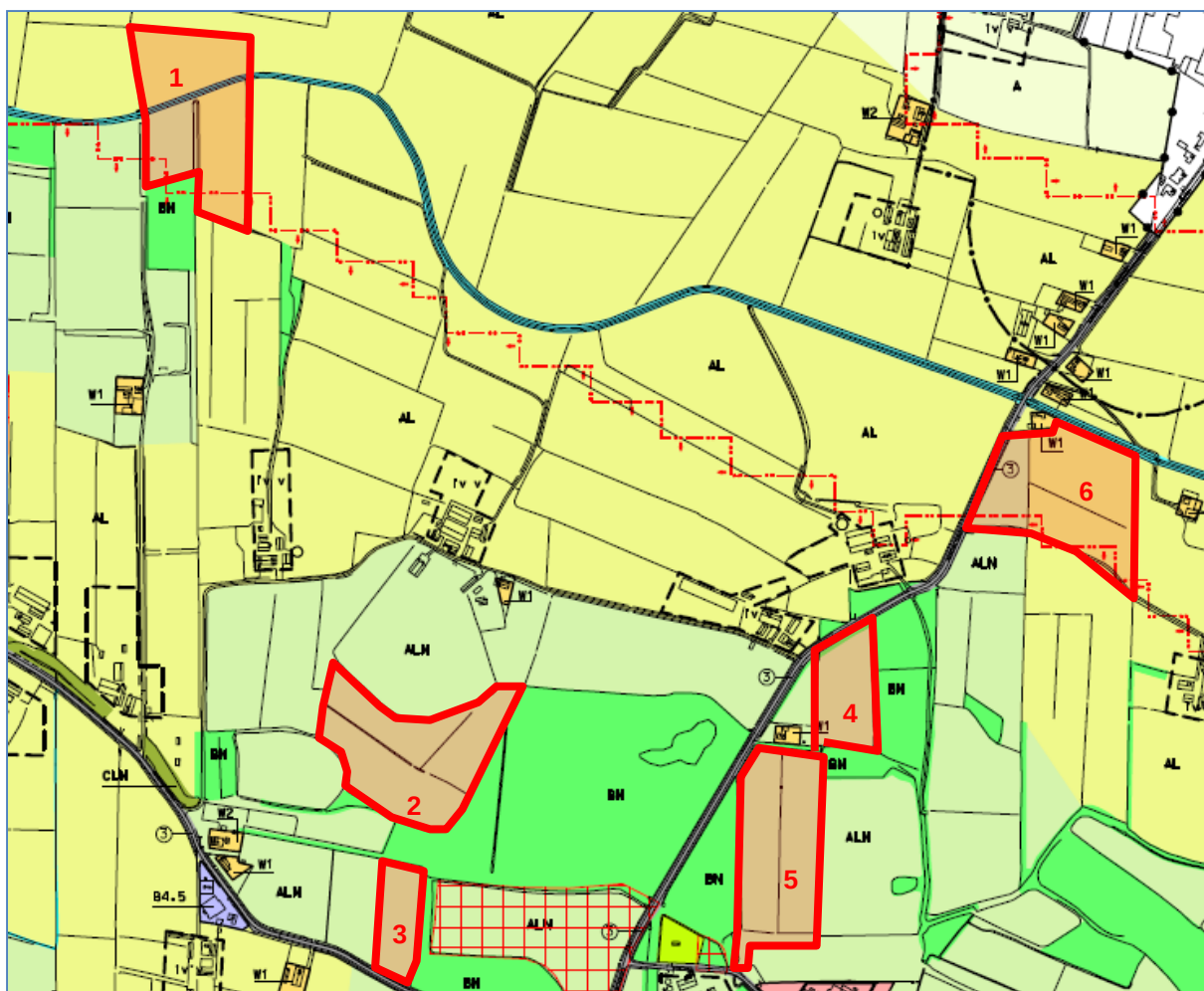
De deelgebieden vallen binnen de plangrenzen van bestemmingsplan 'Buitengebied 2009'. Dit bestemmingsplan is op 2 april 2009 vastgesteld door de gemeenteraad van Leusden. Op 2 december 2010 is het bestemmingsplan onherroepelijk geworden. Deelgebied 9 en 15 zijn daarnaast ook gelegen in het inpassingsplan 'Grebbeinlandschap'. Dit inpassingsplan is op 8 december 2014 door de provincie Utrecht vastgesteld. Het doel van het inpassingsplan is het borgen van de waarden van de Grebbelinie bij de toepassing van afwijkings- of wijzigingsbevoegdheden in vigerende bestemmingsplannen.

1.3.1 Bestemmingsplan 'Buitengebied 2009'

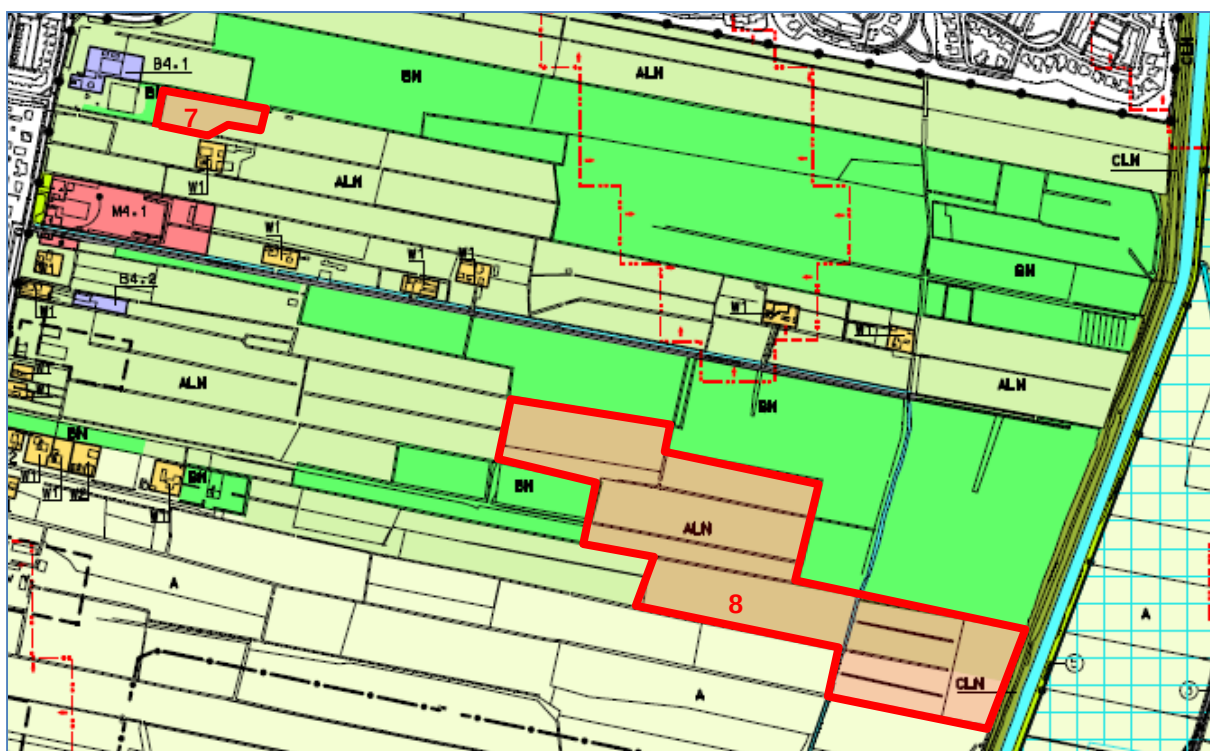
De gronden zijn gelegen in de volgende enkelbestemmingen: Agrarisch Gebied, Agrarisch met Landschapswaarden, Agrarisch met Landschap- en Natuurwaarden, Bos en Natuurgebied en Water. Voorts geldt er voor enkele percelen een archeologische verwachtingswaarde dat is aangeduid door een dubbelbestemming Archeologie.

Navolgend is een uitsnede van de plankaarten weergegeven met daarop de deelgebieden aangeduid.

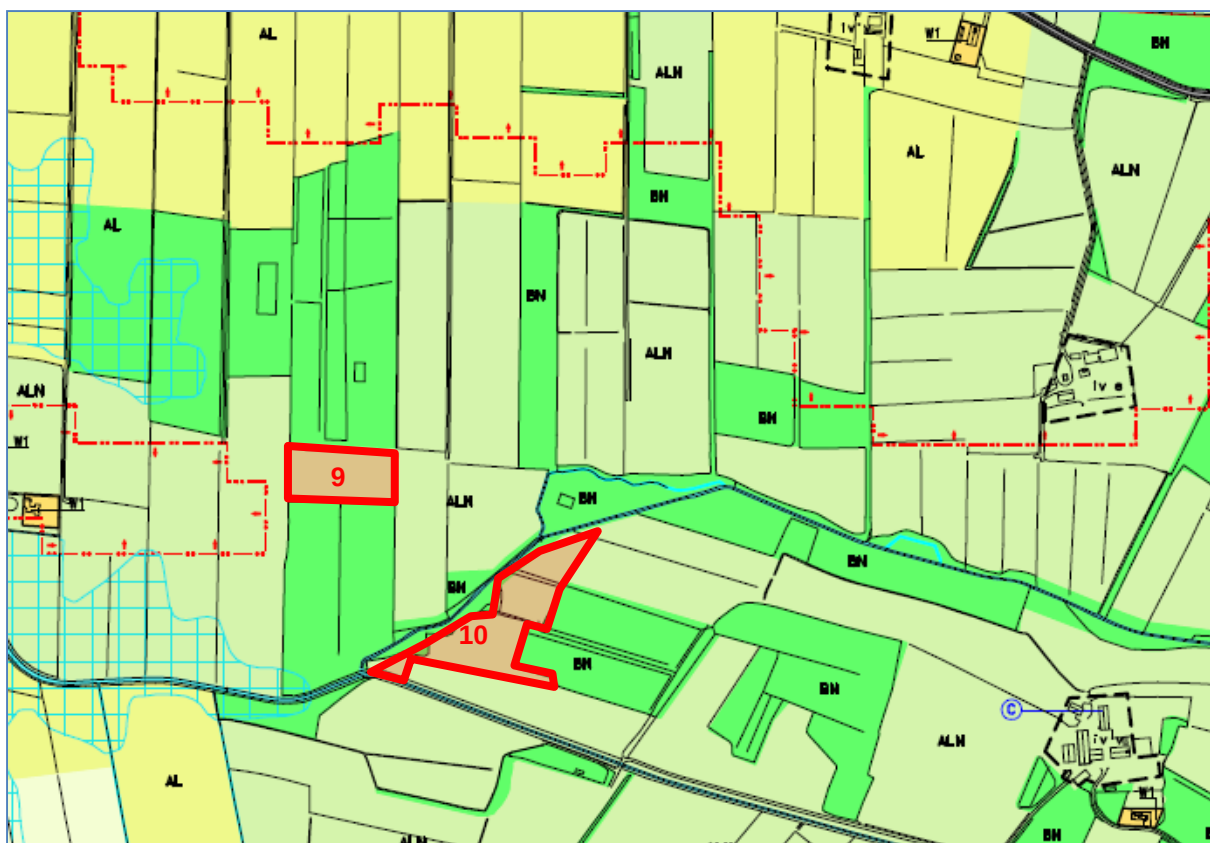

Uitsnede plankaart met aanduiding deelgebieden 1 t/m 6

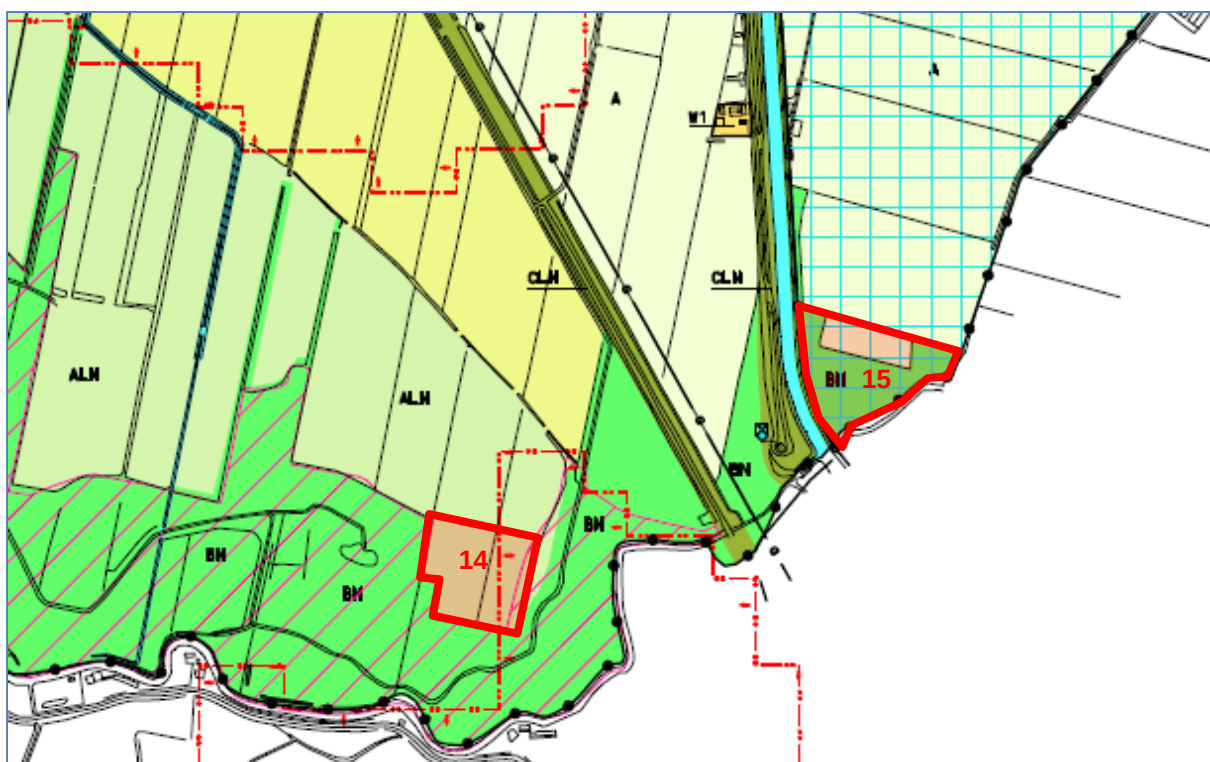

Uitsnede plankaart met aanduiding deelgebieden 7 en 8

Uitsnede plankaart met aanduiding deelgebieden 9 en 10

Uitsnede plankaart met aanduiding deelgebieden 14 en 15

Agrarisch Gebied

Een deel van deelgebieden 8 en 15 hebben de enkelbestemming Agrarisch Gebied. De op de plankaart als Agrarisch gebied aangewezen gronden zijn bestemd voor agrarische bedrijvigheid en extensieve openluchtrecreatie.

Agrarisch met Landschapswaarden

Een deel van deelgebieden 1 en 6 hebben de enkelbestemming Agrarisch met Landschapswaarden. De op de plankaart als Agrarisch gebied met Landschapswaarden aangewezen gronden, zijn bestemd voor agrarische bedrijvigheid, instandhouding van de aldaar voorkomende danwel daaraan eigen landschapswaarden en voor extensieve openluchtrecreatie.

Agrarisch met Landschaps- en Natuurwaarden

Deelgebieden 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10 en 14 en een deel van deelgebieden 1, 6 en 8 hebben de enkelbestemming Agrarisch met Landschaps- en Natuurwaarden. De op de plankaart als Agrarisch gebied met Landschaps- en Natuurwaarden aangewezen gronden zijn bestemd voor agrarische bedrijvigheid, instandhouding van de aldaar voorkomende danwel daaraan eigen landschaps- en natuurwaarden en voor extensieve openluchtrecreatie.

Bos en Natuurgebied

Een deel van deelgebied 15 heeft de enkelbestemming Bos en Natuurgebied. De op de plankaart als Bos en Natuurgebied aangewezen gronden zijn bestemd voor instandhouding van ter plaatse voorkomende danwel daaraan eigen landschaps- en natuurwaarden, bosbouw en houtproductie, instandhouding van aldaar voorkomende watergangen, sloten en andere waterpartijen, instandhouding van de onverharde uitvoering van aldaar voorkomende onverharde wegen, extensieve openluchtrecreatie, en voor het houden van militaire oefeningen.

Water

Een deel van deelgebied 1 heeft de enkelbestemming Water. De op de plankaart als Water aangewezen gronden zijn bestemd voor watergangen, waterpartijen, oevers en taluds, waterhuishouding, instandhouding van ter plaatse voorkomende danwel daaraan eigen landschaps- en natuurwaarden en voor extensieve openluchtrecreatie.

Archeologische verwachtingswaarde

Een aantal deelgebieden hebben de dubbelbestemming Archeologische verwachtingswaarde. In de op de plankaart als gebied met archeologische verwachtingswaarde aangeduide gronden zijn archeologische waarden naar verwachting aanwezig. Er is echter in 2018 een archeologische beleidskaart vastgesteld door de gemeente Leusden die nu geldend is. Aan deze (recentere) kaart zal het aspect archeologie getoetst worden (zie paragraaf 4.2).

Conclusie

Het voornemen om de gebieden met natuur in te richten is niet in overeenstemming met de vigerende bestemmingen. Hoewel de instandhouding van landschaps- en natuurwaarden op veel percelen past binnen de bestemming, is het hoofddoel in de meeste gevallen agrarisch en is er voor inrichting met nieuwe natuur toch een afwijking van de bestemming benodigd. In paragraaf 4.2 (cultuurhistorie en archeologie) wordt nader op het aspect archeologie ingegaan.

1.3.2 Inpassingsplan 'Grebbeinielandschap'

De voor 'Waarde - Grebbelinie' aangewezen gronden zijn, naast de andere voor deze gronden aangewezen bestemmingen en aanduidingen krachtens de bestemmingsplannen zoals bedoeld in artikel 2 onder a (hieronder valt ook bestemmingsplan Buitengebied 2009), tevens aangewezen voor het behoud, herstel en bescherming van de herkenbaarheid en de beleefbaarheid van de cultuurhistorische waarden, deeluitmakende van de Grebbelinie zoals beschreven in Bijlage 1 Beeldkwaliteitsplan Grebbelinie behorende bij de regels.

Conclusie

Het voornemen betreft de realisatie van Natuur. Dit gaat niet gepaard met sloop of nieuwbouw. De waarden van de Grebbelinie zullen niet worden aangetast. Met de ontwikkeling naar natuur is rekening gehouden met een goede landschappelijke inpassing. Paragraaf 4.2 (cultuurhistorie en archeologie) gaat hier nader op in.

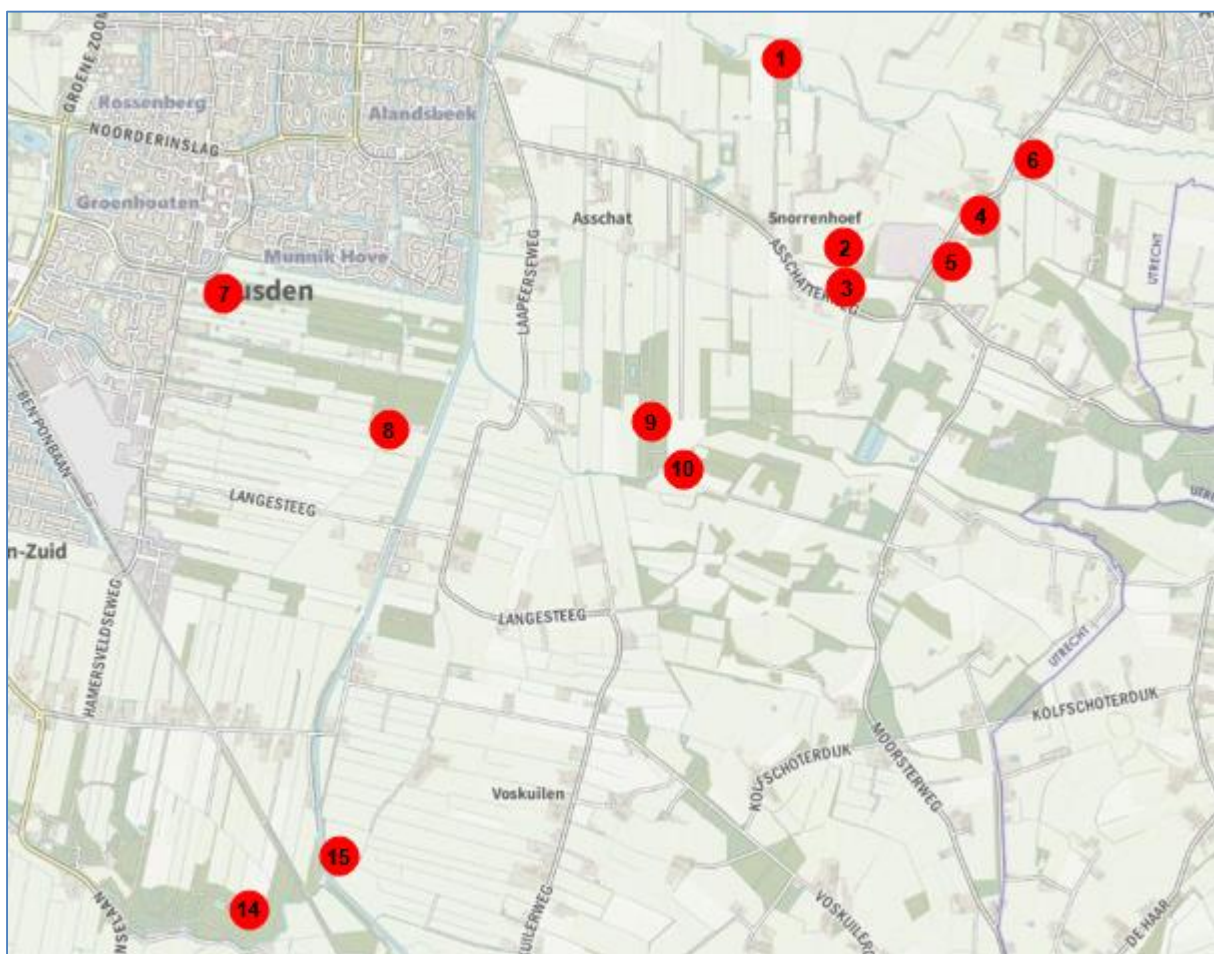
2 Beschrijving van de bestaande en toekomstige situatie

2.1 Bestaande situatie

Ligging

Het plan omvat twaalf (complexen van) percelen van De Boom. Deze liggen in de Gelderse Vallei, alle in de driehoek tussen Leusden, Achterveld en Woudenberg aan weerszijden van het Valleikanaal. Het omvat een afwisselend en gaaf gebleven cultuurlandschap. Variërend in oppervlak van minder dan 1 tot ruim 9 ha, meten ze gezamenlijk ca. 38 ha.

Zoals genoemd in de aanleiding, worden 16 deelgebieden ontwikkeld. 12 hiervan (deelgebied 1 t/m 10, 14 en 15) dienen een bestemmingswijziging te ondergaan. De ligging van de deelgebieden waar deze ruimtelijke onderbouwing op van toepassing is, worden navolgend weergegeven.

Ligging deelgebieden

Ontstaansgeschiedenis landschap

De Gelderse Vallei is als laagte tussen de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe in de voorlaatste ijstijd (saalien) ontstaan door opstuwend landijs. Het gebied loopt geleidelijk af naar het IJsselmeer.

Tijdens de laatste ijstijd zijn de dekzanden afgezet. In de permanent bevroren ondergrond zijn toen ook door van de Veluwe in westelijke richting afstromend smeltwater ondiepe beekdalen uitgesleten. Zo is het grillige patroon ontstaan van dekzandruggen met daartussen de van oost naar west lopende laagten van de laaglandbeken. In grote delen van de Vallei komt nog steeds schoon kwelwater van

diepe herkomst tot dicht aan de oppervlakte. Talrijk zijn de artesische bronnen waar het grondwater onder druk uittreedt.

Waar dekzandruggen het water verhinderden om af te stromen, ontstonden ondiepe plassen waarin na de ijstijden veenvorming optrad. Binnen de afwisseling van beekdalen en dekzandruggen ontstond zo ook een afwisseling van zand- en veengebieden.

Het patroon van de bodemkaart toont een duidelijke overeenkomst met de hoogtekkaart. De beken zijn goed herkenbaar als lange aaneengesloten oost-west lopende lijnen van de beekkeerdgronden. Gekoppeld aan dekzandruggen zijn op talloze kleine akkercomplexen door plaggenmest verrijkte enkeerdgronden ontstaan. Aan de voet van de stuwwal waar (kwel)water bleef staan, is op verschillende plekken veen ontstaan.

Cultuurhistorie en landschap

De zandgebieden zijn al vanaf de ijzertijd in agrarisch gebruik. De ontginning van de veengebieden begon in de vroege middeleeuwen. Wat resteert is een veenontginningslandschap met hier en daar nog een (voor de natuurwaarden zeer waardevol) veenpakket. Voorbeelden hiervan liggen onder andere ten oosten van Leusden.

De oorspronkelijke kleinschaligheid die met het agrarisch gebruik in het landschap is ontstaan, is in de loop der eeuwen sterk verminderd. Niettemin is ze nog steeds goed herkenbaar door de aanwezigheid van houtwallen en -singels, bossen en kronkelende wegen en waterlopen.

Een deel van de beken is evenwel omgevormd tot het Valleikanaal. Een beek als de Moorsterbeek is nog duidelijk als zodanig herkenbaar ook al is de loop ervan drastisch veranderd. Alleen de Heiligenbergerbeek en (buiten het plangebied) de Lunterse beek, de enige nog meanderende beek, hebben nog nagenoeg hun oorspronkelijke loop. Voor de Modderbeek is in 2015 een bestemmingsplan vastgesteld om de beek weer te laten meanderen. Deze werkzaamheden zijn inmiddels uitgevoerd.

Typerend voor de Gelderse Vallei is nog steeds de grote hoeveelheid agrarische bebouwing. Buiten de bebouwingskernen komen zowel open bebouwingslinten als boerenerven 'los' in het veld voor. De oudste bebouwing ligt op de dekzandruggen en overgang naar de stuwwal die van nature hoger in het landschap liggen.

De fijnmazige dooradering met houtwallen, bospercelen, lanen en bomenrijen en wisselend landgebruik in een onregelmatige verkaveling maken het deelgebied Mozaïek (ten oosten van het Valleikanaal) uitgesproken kleinschalig en gevarieerd. Dit wordt nog versterkt door de verspreid in het landschap liggende erven en dorpen, de beken en andere waterlopen en de bochtige wegen met voortdurend veranderende perspectieven.

Het landschap in deelgebied Stroken is net zo kleinschalig. Hier zijn de hoofdkenmerken daarvan vooral de strokenverkaveling met veel variatie in kavelgrootte, de bomenrijen, knotbomen, houtsingels en bospercelen. De landbouwgronden zijn overwegend als grasland in gebruik en de erven liggen in open linten in het landschap. Beken en andere waterlopen liggen als verborgen lijnen in het beplante raamwerk.

2.2 Gewenste situatie

De 12 deelgebieden krijgen allen een hoofdfunctie natuur in nauwe aansluiting bij de in het gebied aanwezige waarden en daar een versterking voor vormt. Bij de inrichtingsplannen is terdege rekening gehouden met de cultuurhistorische achtergrond en de inpassing in het landschap. Bijna alle betrokken percelen grenzen aan bestaande natuurgebieden en vormen ook verbindingen daartussen.

De plannen richten zich voor het grootste deel op grondwaterafhankelijke natuur zoals die is gevormd in het samenspel tussen de natuurpotenties van het gebied en het eeuwenlange agrarische gebruik daarvan. Natte en vochtige schraallanden spelen hier voor de meeste betrokken percelen de hoofdrol in. Op enkele andere percelen gaat het om het optimaliseren van foerageerakkers voor fauna. Naast deze perceel brede doelen worden ook op veel plaatsen landschapselementen gerealiseerd of versterkt. Dit betreft voornamelijk houtwallen en singels, maar ook natuurvriendelijke oevers en op enkele plaatsen poelen.

Bijlage 1 bevat de inrichtingsplannen voor de percelen, waarbij de ingrepen per deelgebied worden weergegeven.

Enkele percelen worden afgegraven. Er zijn reeds percelen aangewezen die met dit zand opgehoogd zullen worden. Bijlage 2 bevat een overzichtskaart met daarin in één kaart de werkzaamheden per perceel weergegeven, evenals de gronden waar de grond opgehoogd zal worden. Voor het ophogen van de gronden is geen afwijking van het bestemmingsplan nodig. Wel zal voor de meeste percelen een omgevingsvergunning voor het ophogen moeten worden ingediend.

3 Beleidskader

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), die op 13 maart 2012 door de minister is vastgesteld, vormt de overkoepelende rijksstructuurvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland tot 2028, met een doorkijk naar 2040.

Het rijksbeleid richt zich op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de nationale belangen, zoals de hoofdnetwerken voor personen- en goederenvervoer, energie, natuur, waterveiligheid, milieukwaliteit en bescherming van het werelderfgoed. Het Rijk streeft naar een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland. Daarbij wordt ingezet op een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt.

Om dit doel te bereiken werkt het Rijk samen met andere overheden. In de SVIR zijn ambities tot 2040 en doelen, belangen en opgaven tot 2028 geformuleerd. Het Rijk heeft drie hoofddoelen geformuleerd:

- het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur;
- het verbeteren, instandhouden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid, waarbij de gebruiker voorop staat;
- het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Het beleid met betrekking tot verstedelijking, groene ruimte en landschap laat het Rijk, onder het motto 'decentraal wat kan, centraal wat moet', zoveel mogelijk over aan provincies en gemeenten. Gemeenten krijgen daarbij de ruimte voor kleinschalige natuurlijke groei en voor het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen van mensen. De sturing op verstedelijking, zoals afspraken over binnenstedelijk bouwen en doelstellingen voor herstructurering, laat het Rijk voor een groot deel los.

In totaal zijn 13 onderwerpen van nationaal belang benoemd, die bijdragen aan het realiseren van de drie hoofddoelen. Het betreft onder meer het borgen van ruimte voor de hoofdnetwerken (weg, spoor, vaarwegen, energievoorziening, buisleidingen), het verbeteren van de milieukwaliteit, ruimte voor waterveiligheid, ruimte voor klimaatbestendige stedelijke ontwikkeling, ruimte voor behoud van unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten en ruimte voor een nationaal netwerk voor natuur.

Verder is één van de nationale belangen die de SVIR benoemt, het belang van een 'zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten'. Concreet betekent dit onder meer dat ruimte zorgvuldig moet worden benut en overprogrammering moet worden voorkomen. Om die doelstellingen te bereiken, is in 2012 de ladder voor duurzame verstedelijking opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening. Alle stedelijke ontwikkelingen dienen aan de Ladder voor duurzame verstedelijking getoetst te worden.

Conclusie

Het betreft een ontwikkeling van relatief beperkte omvang zonder strijdigheid met rijksbelangen. De SVIR en de Ladder voor duurzame verstedelijking zijn voor de functiewijziging naar Natuur niet relevant.

3.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Op 30 december 2011 is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) in werking getreden. Gemeenten moeten bij het vaststellen van bestemmingsplannen, wijzigingsplannen of uitwerkingsplannen rekening houden met het Barro. Doel van het Barro is bepaalde onderwerpen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte te verwezenlijken. In het Barro worden een aantal projecten opgesomd die een groot Rijksbelang hebben. Per project worden regels gegeven, waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen. De regels zijn een uitwerking van de onderwerpen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

In het Barro zijn veertien onderwerpen met bijzonder rijksbelang beschreven:

- Rijksvaarwegen;
- Project mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Hoofdvaarwegen en landelijke spoorwegen;
- Elektriciteitsvoorziening;
- Buisleidingen van nationaal belang voor het vervoer van gevaarlijke stoffen;
- Natuurnetwerk Nederland;
- Primaire waterkeringen buiten het kustfundament;
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte);
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarden;
- Ruimtereservering parallelle Kaagbaan.

10 van de 12 deelgebieden zijn gelegen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De wijziging van de bestemmingen naar Natuur is passend binnen de doelstellingen van het NNN. Met het voornemen wordt er gebieden in het NNN gebied ingericht als Natuur. In paragraaf 3.2.1 en paragraaf 4.1 wordt hier nader op ingegaan. De andere onderwerpen uit het Barro zijn niet van toepassing op de projectlocaties.

Conclusie

Alleen het onderwerp Natuurnetwerk Nederland is van toepassing op de projectlocaties. Met het voornemen worden de doelstellingen voor deze gebieden niet geschaad, maar juist versterkt. Het initiatief is dan ook in lijn met het Barro.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013-2028

In de provinciale ruimtelijke structuurvisie (PRS) schetst de provincie Utrecht in globale lijnen haar beleid omtrent de fysieke leefomgeving. Na de vaststelling in 2013 zijn er enkele herzieningen geweest. Per december 2016 zijn deze herzieningen in één beleid opgenomen, de herijking 2016.

In de provinciale ruimtelijke verordening (PRV) bepaalt de provincie regels ten aanzien van het geschetste ruimtelijk beleid in de PRS. Ook de PRV is herijkt in 2016.

Verschillende onderwerpen zijn van toepassing op de deelgebieden. Navolgend komen de mogelijk relevante onderwerpen aan bod.

Bodemdalingsgevoelig gebied

Deelgebied 7 en 8 zijn gelegen in bodemdalingsgevoelig gebied. In deze gebieden is bodembewerking niet toegestaan die tot gevolg hebben dat veen aan de oppervlakte wordt gebracht. Bodembewerking ten behoeve van graslandvernieuwing of de aanleg van een andere blijvende teelt is wel toegestaan. Ook ziet de provincie hier bij voorkeur geen nieuwe bouwlocaties. Met de ontwikkeling van deelgebied 7 en 8 naar Natuur wordt niet voorzien in nieuwe bouwlocaties. Met de natuurinrichting wordt rekening gehouden met de voorwaarden vanuit de provincie.

Beschermingszone drinkwaterwinning

Alle deelgebieden, met uitzondering van deelgebied 15, zijn gelegen in de beschermingszone drinkwaterwinning. Deze gebieden worden beschermd tegen de verslechtering van de kwaliteit van de bronnen. De voorgenomen ontwikkelingen schaden het waterbelang niet.

Waterbergingsgebied

Deelgebied 15 is gelegen in waterbergingsgebied. Nieuwe bestemmingen die ontwikkelingen toestaan die in strijd zijn met de waterbergingsfunctie, zijn niet toegestaan. Met de voorgenomen ontwikkeling blijft de poel in deelgebied 15 behouden. De poel wordt ontwikkeld als een poel en klein historisch water. De waterbergingsfunctie worden niet aangetast.

Overstroombaar gebied

De deelgebieden 1, 6, 7, 8, 9, 10, 14 en 15 zijn gelegen in overstroombaar gebied. Bij grootschalige bouwlocaties en nieuwe kwetsbare en vitale objecten en infrastructuur moet aangegeven worden hoe rekening wordt gehouden met overstromingsrisico's. Het voornemen voorziet niet in dat soort ontwikkelingen, waardoor er vanuit dit aspect geen belemmeringen zijn voor het voornemen.

Cultuurhistorische buitenplaatszone

Deelgebied 14 is gelegen in de cultuurhistorische buitenplaatszone. De historische buitenplaatsen vertegenwoordigen bijzondere, cultuurhistorische, landschappelijke en natuurwaarden in de provincie Utrecht. In paragraaf 4.2 wordt nader in gegaan op deze cultuurhistorische buitenplaatszone. Uit die paragraaf blijkt dat de cultuurhistorische waarden van buitenplaatsen niet worden aangetast door het voornemen.

Militair erfgoed

Enkele deelgebieden (deels 2, 3, 9 en 15) zijn gelegen in gebied dat is aangewezen als militair erfgoed. In het bijzonder gaat het in deze deelgebieden om de ligging in het Grebbelinie landschap. De

linies zijn cultuurhistorische landschappen die over een aantal landschappen heen liggen. De provincie wil de volgende kernkwaliteiten behouden en ontwikkeling: samenhangend stelsel van forten, kanalen en inundatiekommen; groen en overwegend rustig karakter c.q. relatief 'stille' ring rond Amsterdam; openheid. De inrichting van de deelgebieden met natuur is niet in strijd met het militair erfgoed. In paragraaf 4.2 wordt hier nader op ingegaan.

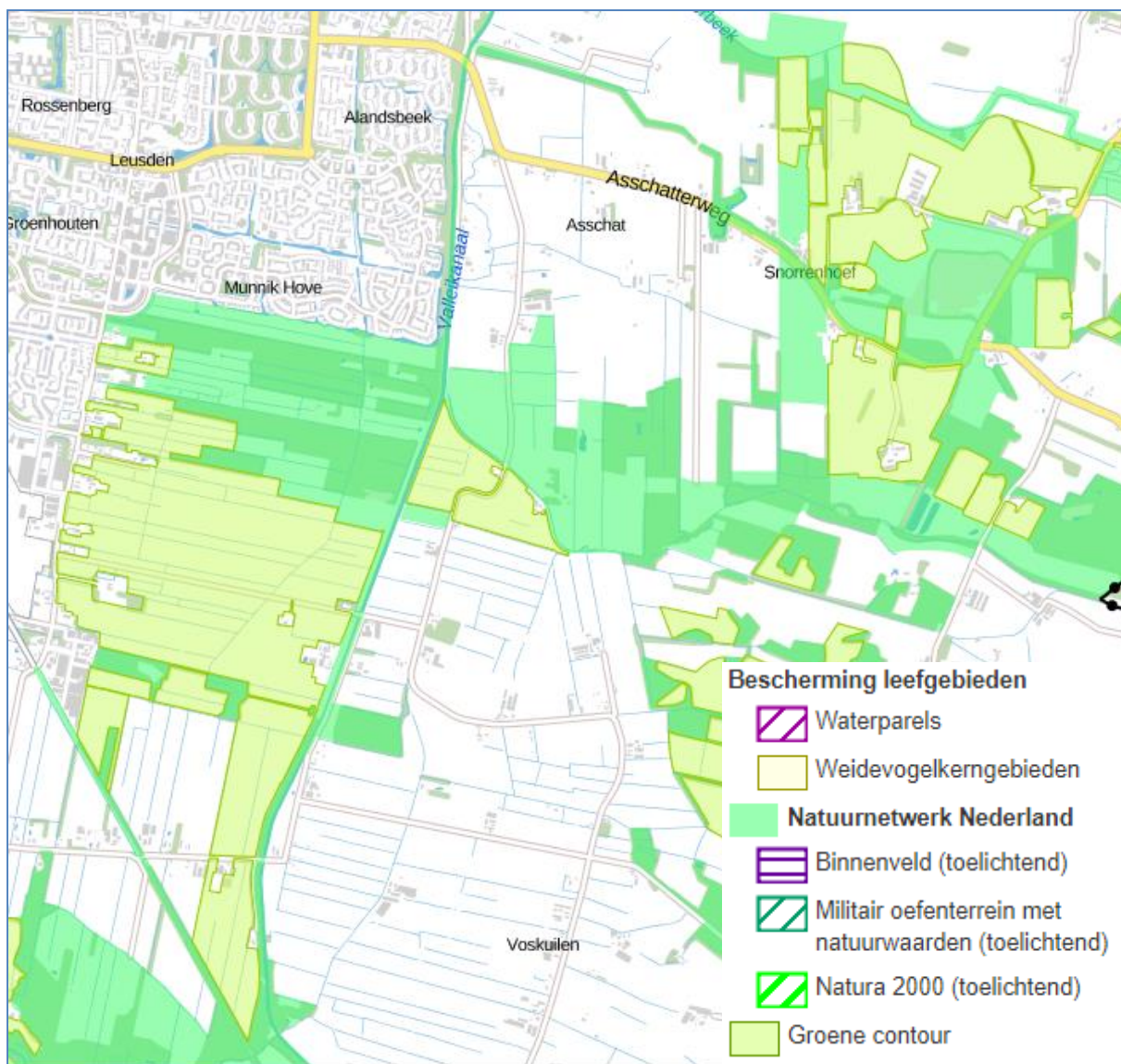
Gebiedsbescherming Natuurnetwerk Nederland en groene contour

Alle deelgebieden, met uitzondering van deelgebieden 3 en 7, zijn gelegen in de beschermingszone voor Natuurnetwerk Nederland. Het NNN is een robuust, samenhangend netwerk van natuurgebieden en verbindingen daartussen op nationaal niveau. De provincie wil het NNN in Utrecht behouden en verder ontwikkelen. Met het voornemen worden actuele natuurwaarden niet aangetast, maar juist versterkt.

Deelgebied 3 en 7 zijn wel gelegen binnen de Groene Contour. Hier wil de provincie de mogelijkheid open houden om nieuwe natuur te gaan ontwikkelen die deel zal gaan uitmaken van het NNN gebied. In deze gebieden liggen kansen voor het realiseren van duurzame ecologische kwaliteiten, die het functioneren van het NNN kunnen versterken. Het voornemen om dit perceel met natuurwaarden in te richten, is passend binnen de doelstellingen van gebied wat is aangeduid als Groene Contour.

Navolgend volgt een uitsnede van de PRS kaart met deelonderwerp Natuur.

Uitsnede PRS deelkaart natuur

Kernrandzone

Deelgebied 7 is gelegen binnen de kernrandzone. In deze zone staat kwaliteitsverbetering centraal. Bij de uitwerking van de natuurrealisatie wordt rekening gehouden met het behouden en versterken van de kwaliteit.

Landbouwgebied

Een deel van deelgebied 1, een klein deel van deelgebied 8 en de hele deelgebieden 7 en 15 zijn gelegen in landbouwgebied. In deze gebieden is landbouw de hoofdgebruiker, maar vinden er ook andere functies plaats. Het beleid voor andere dan agrarische functies is vooral gericht op landschappelijke en recreatieve kwaliteit van deze gebieden en op het realiseren van natuur in groene contourgebieden en van recreatie in recreatiezones. De blijvende landbouw mag in haar functioneren geen hinder ondervinden van de natuur- en recreatieontwikkeling in deze gebieden.

Deelgebied 1 wordt aan de west- en oostzijde begrensd door een houtwal en aan de zuidrand door bos. Aan de andere zijden liggen agrarische percelen. Het gebied wordt ingericht met kruiden- en faunarijk grasland, schraalland, hooiland, moeras en met houtwallen. Deze inrichting is in lijn met de

gebieden in de omgeving. Daarnaast wordt het peil niet aangepast. Aangenomen kan daarom worden dat met de inrichting van deelgebied 1 geen blijvende landbouw wordt beperkt.

Deelgebied 8 is voor een heel klein deel, het zuidelijke deel, gelegen in Landbouwgebied. De gebieden ten noorden ervan zijn onderdeel van deelgebied 8, en zullen ontwikkeld worden als natuur. Aan de westkant ligt het Valleikanaal. Aan de zuidkant van deelgebied 8 zijn akkers en graslanden gelegen. Met de inrichting van deelgebied 8 wordt aangesloten op de maaiveldligging en de vochthuishouding in het gebied. De omliggende agrarische velden worden dan ook niet belemmerd in haar functioneren.

Deelgebied 7 is gelegen in Landbouwgebied. De percelen liggen ten noorden van een boerenerf en op zeer korte afstand van de bebouwing van Leusden. In deelgebied 7 wordt een groot deel van het noordelijke perceel afgegraven tot een diepte van maximaal 30 cm. Hiermee ontstaan de juiste hydrologische omstandigheden voor ontwikkeling van vochtig hooiland (N10.02). Verder worden de percelen middels verschralend beheer ontwikkeld tot kruiden- en faunarijk grasland (N12.02).

Deelgebied 15 is geheel gelegen in het Landbouwgebied. Het plangebied is gelegen tussen het Valleikanaal en de Heiligenbergerbeek. Het bestaat uit bos met aan de noordrand daarvan een grasland. Dit laatste grens aan de noordzijde aan andere graslanden. De huidige inrichting van het gebied blijft grotendeels behouden, en wordt versterkt. Hiermee wordt rekening gehouden met de omgeving. Aangenomen kan worden dat er geen belemmeringen optreden voor de blijvende landbouw.

Voor alle deelgebieden geldt dat de hydrologische omstandigheden niet wijzigen voor de aanliggende landbouwers. Ook voor vermessing/milieu hebben de plannen geen gevolgen. Voor schade door bijvoorbeeld een toename van dassen kan men een melding doen bij het schadefonds fauna. Voorts worden de landbouwers / betrokkenen vooraf geïnformeerd over de plannen.

Landbouwstabiliseringsgebied

Deelgebied 5, 7, 8, 9, 10, en deels deelgebied 3 zijn gelegen in landbouwstabiliseringsgebied. Deze gronden zijn aangewezen om de functie natuur of wonen te beschermen tegen de invloeden van niet-grondgebonden veehouderij. Het realiseren van natuur in deze gebieden is passend.

Geen van de gebieden is gelegen in landbouwontwikkelingsgebied, waarin uitbreiding van agrarische percelen mogelijk is.

Conclusie

De natuur wordt grotendeels gerealiseerd binnen landbouwstabiliseringsgebied. Hierin staat bescherming van onder andere natuur centraal. Grotendeels vallen de gronden daarnaast onder het NNN gebied. Hierin staat de bescherming van natuurwaarden centraal. De wijziging naar natuurbestemming is hiermee in lijn. Daarnaast wordt er met de ontwikkeling van natuur rekening gehouden met de staat van de gronden en de voorwaarden uit het provinciaal beleid die specifiek gericht zijn op natuur (zie paragraaf 3.2.2 en paragraaf 3.2.3).

3.2.2 Natuurbeheerplan 2017

Het Natuurbeheerplan 2017 van de provincie Utrecht beschrijft de beleidsdoelen voor de ontwikkeling en het beheer van natuur, agrarische natuur en landschapselementen in de provincie. Ook geeft het aan wat hiervoor de subsidiemogelijkheden zijn. Onderstaand wordt uiteengezet wat dit plan inhoudt voor de Gelderse Vallei en daarmee voor het plangebied.

De Gelderse Vallei herbergt enkele belangrijke natuurelementen van nationaal belang, zoals de natte schraalgraslanden van Groot Zandbrink en het moerasbos van de Schoolsteegbosjes. Deze gebieden bevatten restanten van vegetaties die voorheen algemeen aanwezig waren in de Gelderse Vallei, naar zijn door intensivering van het grondgebruik, ontwatering en bemesting vaak verdwenen.

Uit opgedane ervaringen is op te maken dat er in grote delen van de Gelderse Vallei grote potenties zijn voor herstel van deze vegetaties. Natuurontwikkeling binnen enkele jaren kan blijkbaar succesvol zijn. In het Natuurbeheerplan is op de meest kansrijke plaatsen 'nog te ontwikkelen natuur' begrensd, zodat het natuurnetwerk hier versterkt kan worden.

Veel bestaande natuurelementen zijn momenteel geïsoleerd van elkaar gelegen en tamelijk verspreid over het Valleigebied. Het natuurbeleid in de Gelderse Vallei is erop gericht om in aansluiting op de aanwezige potenties, de aanwezige natuurparels en beken te behouden en versterken, meer samenhang te brengen in het natuurnetwerk en de versnippering op te heffen. Een belangrijk instrument is het omvormen van landbouwgronden rondom natuurgebieden naar natuur.

Een van de uitwerkingen van deze doelen is de ontwikkeling van vochtig hooiland of nat schraalland vanuit kruiden- en faunarijke grasland of vanuit landbouwgrond mogelijk te maken. Ook herstel van het beekmilieu is een belangrijk doel en lokaal ook om karakteristieke natuur in een breder deel van het beekdal te ontwikkelen in de vorm van grondwaterafhankelijke vochtige hooilanden en natte schraallanden.

Hydrologische maatregelen in combinatie met het afplaggen van de voedselrijke bovengrond zijn geschikte manieren om dit te bereiken. In het van oudsher een kleinschalig landschap van de Gelderse Vallei zijn in de loop der tijd veel kavelgrensbepantingen verdwenen. De provincie wil de kleinschaligheid die dit teweeg heeft gebracht behouden en versterken, door herstel en versterking van houtsingels, knotbomen en hakhout in de lagere delen, en houtwallen, bossen en lanen in de hogere delen.

Conclusie

Het voornemen is in lijn met het Natuurbeheerplan 2017. Door de deelgebieden in te richten met natuur, komt er meer aansluiting in de natuurnetwerken.

3.2.3 Kwaliteitsgids Utrechtse landschappen

De provincie heeft de ambitie om de landschapskwaliteit te versterken in een proces waarin landbouw, wonen, werken, natuur en recreatie een duidelijke plaats hebben. Een landschap is niet statisch, maar altijd in ontwikkeling. Dynamiek hoort erin, als dat tenminste de landschapskwaliteit versterkt. Dit vraagt een symbiose tussen economie in het buitengebied (op het vlak van landbouw, recreatie en natuurontwikkeling) en behoud en ontwikkeling van de kwaliteit van het landschap.

Zoals de Provincie Utrecht het in de Kwaliteitsgids Koepelkatern en het Gebiedskatern Gelderse Vallei formuleert, vraagt het landschap van de Gelderse Vallei:

Het waarborgen, versterken en ontwikkelen van de contrasten in de drie deelgebieden: Mozaïek, Stroken en het Binnenveld. De verborgen structuren moeten behouden blijven en bijzondere aandacht krijgen door ze plaatselijk te accentueren.

De waarden waarin de deelgebieden zicht van elkaar onderscheiden, zijn ontstaan in een eeuwenlang proces van (veranderend) gebruik van het gebied. Deze waarden zijn ook nu nog goed te zien in het landschap. Het Gebiedskatern Gelderse Vallei omschrijft de beide deelgebieden als volgt:

- Het deelgebied Mozaïek, in het plangebied oostelijk van het Valleikanaal, is in essentie een halfopen landschap met onregelmatige maar meer blokvormige percelen van wisselende oppervlakte, een grote diversiteit aan beplantingselementen. Bomenrijen, lanen, bospercelen, houtwallen en boomgroepen wisselen elkaar voortdurend af en omkaderen akkers, weilanden, tuinbouwpercelen en kwekerijen. Beplante wegen en verscholen beken slingeren door dit mozaïek. Dorpen en erven met oude en nieuwe gebouwen door elkaar liggen verscholen tussen het groen.
- Het deelgebied Stroken ligt ten westen van het Valleikanaal en kenmerkt zich door een halfopen landschap met langgerekte percelen, omzoomd door beplante wegen en kavelgrenzen. Lanen, rijen knotbomen, houtsingels, bospercelen, grasland en maïsakkers zorgen voor een gevarieerd landschapsbeeld. Beplante wegen en griften lopen met geknikte rechtstanden door het landschap, en erven met oude en nieuwe gebouwen liggen in open linten verscholen tussen het groen.

De Provincie Utrecht stelt zich ten doel om ook bij natuur- en landschapsontwikkeling de gebiedsidentiteit van deze deelgebieden te versterken door het bevorderen van de volgende waarden:

- handhaven van de rijk gevarieerde kleinschaligheid;
- accentueren van agrarische perceelsgrenzen door landschapselementen als houtwallen (Mozaïek) of houtsingels en knotwilgen (Stroken);
- wegen voorzien van bomen;
- behouden en versterken van afwisseling in de vormen van landgebruik; weilanden, akkers en bospercelen;
- in stand houden van gebiedseigen percelering: de onregelmatige blokverkaveling voor Mozaïek en van langgerekte percelen in Stroken.

Conclusie

Het voornemen is in lijn met de kwaliteitsgids van de provincie Utrecht. Met de natuurontwikkeling van de deelgebieden worden de hiervoor genoemde waarden versterkt en bevordert.

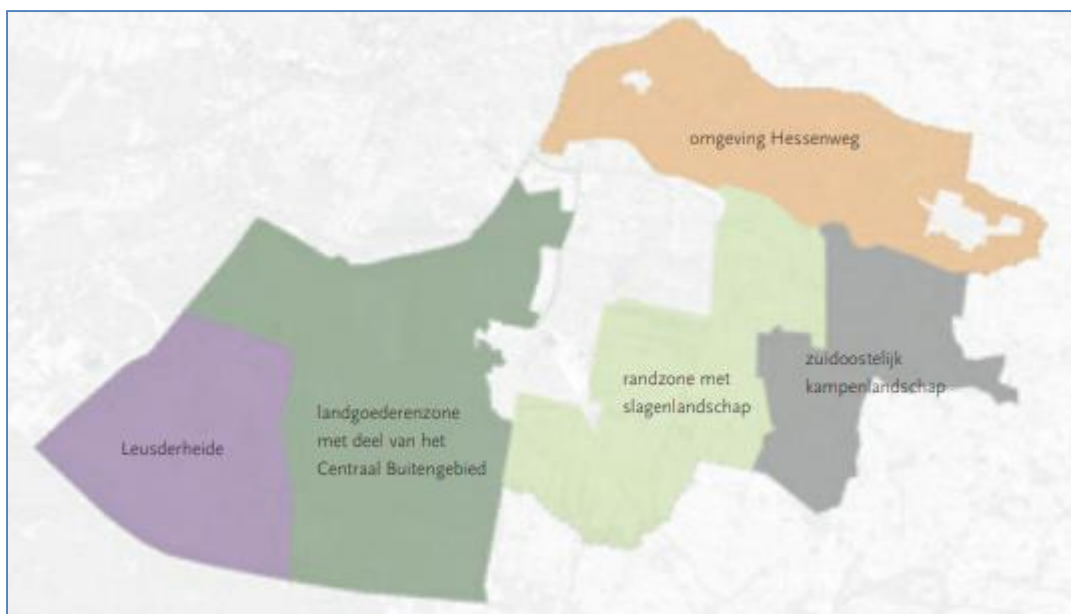
3.3 Gemeentelijk beleid

3.3.1 Omgevingsvisie landelijk gebied gemeente Leusden

Op 1 februari 2018 is de 'Omgevingsvisie landelijk gebied' door de raad van de gemeente Leusden vastgesteld. De visie beschrijft de gewenste ontwikkelingen van het buitengebied.

Het plangebied is gelegen in de randzone met slagenlandschap, zoals blijkt uit navolgende gebiedsindeling.

Gebiedsindeling buitengebied gemeente Leusden

Kenmerken van dit slagenlandschap zijn onder andere het patroon van ontginningen en het landgoed De Boom met zijn eigen beplantingsstructuur, waarvan een deel in het stramien van de slagenverkaveling. De omgevingswaarden van dit landschap zijn onder andere het open karakter van het gebied en de beplanting langs kavels. Het verwijderen van singels en bomenrijen langs erven en kavels, aanpassingen in de groenstructuur, aantasting van het karakter, en het blokkeren van het open karakter van het gebied zijn kwetsbaarheden.

Met voorliggend plan worden enkele gebieden in het slagenlandschap opnieuw ingericht waarbij rekening wordt gehouden met de omgevingswaarden.

Conclusie

Het voornemen is in lijn met het gemeentelijk beleid. Het open karakter wordt behouden en de beplanting langs kavels dat typerend is voor het gebied wordt versterkt.

3.3.2 Landschapsontwikkelingsplan Gelderse Vallei

Het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) is de basis voor het gemeentelijk natuur- en landschapsbeleid. Het is ook een kader waaraan de landschappelijke inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen wordt getoetst. In 2017 is het Landschapsontwikkelingsplan uit 2005 herzien.

Het belangrijkste doel van het LOP is het stimuleren van initiatieven voor landschaps- en natuurontwikkeling in het buitengebied door particulieren, instanties en gemeenten. Hierbij staat het behouden, versterken en verbeteren van de landschappelijke identiteit en haar groenblauwe structuur voorop.

Uit de landschapsinventarisatie komen een aantal landschapskwaliteiten en gebiedskwaliteiten naar voren. Met de uitwerking en inrichting van de deelgebieden worden de kansen en gebiedskenmerken in acht genomen.

Conclusie

De inrichting van natuur van een aantal deelgebieden in de gemeente Leusden is niet strijdig met het Landschapsontwikkelingsplan.

4 Uitvoeringsaspecten

In dit hoofdstuk zullen de relevante uitvoeringsaspecten bij het plan worden besproken. Achtereenvolgens komen de aspecten ten aanzien van flora en fauna, archeologie en cultuurhistorie en de milieuaspecten aan bod.

4.1 Flora- en fauna

4.1.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet heeft de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet vervangen. Het doel is om met één wet en minder regels de wet makkelijker te kunnen toepassen. Vanaf 1 januari 2017 bepalen de provincies wat wel en niet mag in de natuur in hun gebied. Ook zorgen de provincies vanaf deze datum voor vergunningen en ontheffingen. De Rijksoverheid blijft verantwoordelijk voor het beleid van grote wateren, zoals het IJsselmeer.

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden (voorheen geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998). Ter bescherming van deze Natura 2000-gebieden voorziet de Wet natuurbescherming in een vergunningenregime voor het realiseren of verrichten van projecten en andere handelingen die de natuurlijke kenmerken van een aangewezen Natura 2000-gebied kunnen aantasten.

Voorts voorziet de Wet natuurbescherming in de bescherming van planten- en diersoorten binnen en buiten de beschermde natuurgebieden (voorheen geregeld in de flora- en faunawet). Het uitgangspunt is dat beschermde planten- en diersoorten geen schade mogen ondervinden. Voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte is het niet altijd nodig een vrijstelling of een ontheffing aan te vragen. Voor onder andere reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling voor beschermde soorten op voorwaarde dat gehandeld wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Verder worden vrijstellingsregelingen op de nationaal beschermde soorten per provincie vastgesteld.

Wanneer het onmogelijk is schade aan streng beschermde planten en dieren tijdens ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting te voorkomen, moet altijd een ontheffing worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of een ontheffing zijn afhankelijk van de status van de planten- en diersoorten die in het plangebied voorkomen.

NNN

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het NNN liggen onder andere bestaande natuurgebieden en alle Natura 2000-gebieden. Het NNN is op provinciaal niveau uitgewerkt en middels ruimtelijke nota's en verordeningen voorzien van juridische doorwerking. In sommige provincies bestaan er naast het NNN ook nog andere groene zones die een zekere mate van bescherming genieten.

4.1.2 Effect te vergunnen activiteiten

Om de gevolgen van de ruimtelijke ontwikkeling voor de flora en fauna in beeld te brengen, is een ecologische quickscan uitgevoerd. De resultaten zijn als bijlage meegestuurd (bijlage 3). Daaruit is

gebleken dat de voorgenomen werkzaamheden mogelijk in strijd zijn met de Wet natuurbescherming, omdat er mogelijk beschermde soorten aanwezig zijn in het projectgebied. De mogelijke aanwezige beschermde soorten zijn de das, vleermuizen, rugstreeppad, poelkikker, heikikker, kamsalamander, alpenwatersalamander, hazelworm en de ringslang. Per soort worden maatregelen genoemd die kunnen helpen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Als aan deze maatregelen voldaan kan worden, is vervolgonderzoek niet nodig.

Voor verdere detaillering van de maatregelen wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld. De soorten flora en fauna kunnen via het ecologisch werkprotocol voldoende beschermd worden. Bij de werkzaamheden zal het ecologisch protocol in acht worden genomen. Ontheffing is niet benodigd.

4.1.3 Conclusie

Gelet op het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat er vanuit de Flora- en faunaregelgeving geen beperkingen worden opgelegd aan onderhavig initiatief, mits voldaan kan worden aan de maatregelen zoals genoemd in de aanbevelingen van de natuurtoets (bijlage 3).

4.2 Cultuurhistorie en archeologie

4.2.1 Wettelijk kader

Sinds 1 juli 2016 is de Erfgoedwet van kracht. Deze wet is gericht op de bescherming van erfgoed. De erfgoedwet vervangt zes wetten en regelingen op het gebied van cultureel erfgoed:

1. Monumentenwet 1988
2. Wet verzelfstandiging rijksmuseumse diensten
3. Wet tot behoud van cultuurbezit
4. Wet tot teruggave cultuurgoederen uit bezet gebied
5. Uitvoeringswet UNESCO -verdrag 1970
6. Regeling materieel beheer museumse voorwerpen

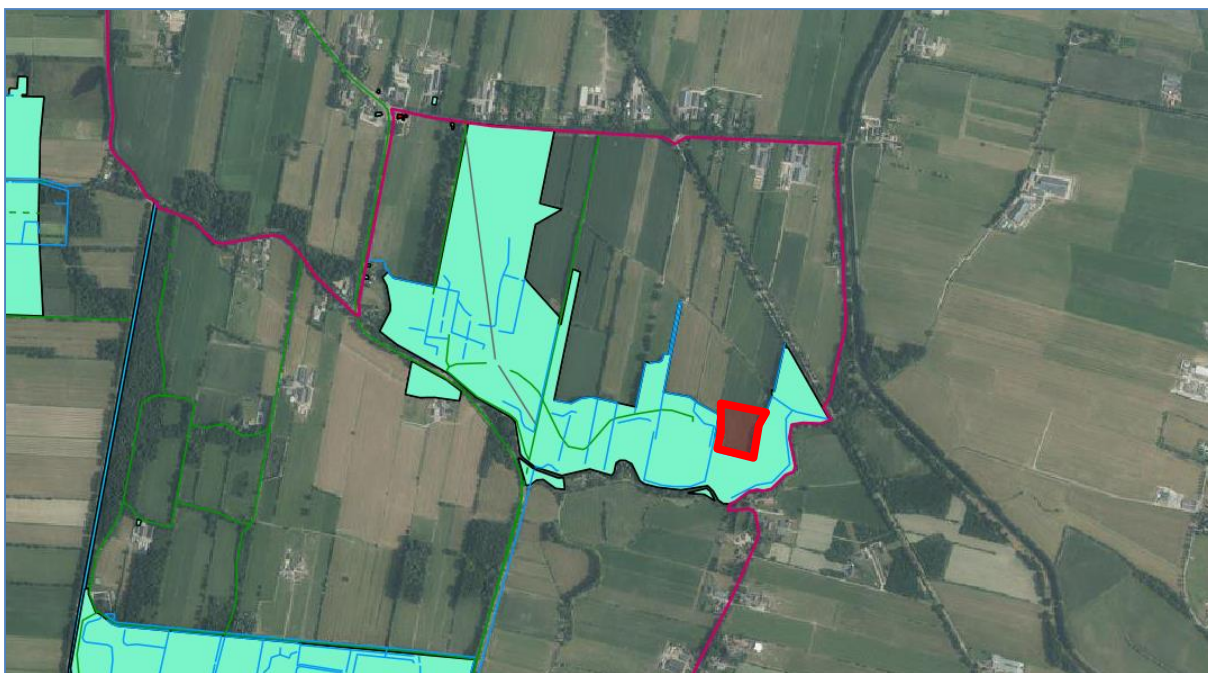
De Erfgoedwet hanteert de beschermingsniveaus zoals die in de gelden in de voorgaande regelingen. Voor de vergunningverlening van een beschermd archeologisch monument, het verbod tot beschadigen of vernielen van een rijksmonument en de bescherming van stads- en dorpsgezichten geldt dat de Monumentenwet 1988 van kracht blijft tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze regels blijven dus gelden en zijn ongewijzigd overgenomen in de Erfgoedwet.

4.2.2 Cultuurhistorie

Enkele van de deellocaties vallen in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur.

Deelgebied 14 is gelegen in de cultuurhistorische buitenplaatszone. De cultuurhistorische waarden van buitenplaatsen dienen behouden te blijven. Hierbij wordt verwezen naar de 'Uitvoeringsagenda Historische Buitenplaatsen provincie Utrecht 2012-2015'. Deelgebied 14 is gelegen in de buitenplaatszone Valleilandgoederen en behoort tot Landgoed De Boom. Uit de digitale Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht blijkt dat deelgebied 14 net buiten de contouren van de buitenplaats is gelegen. Wel is het plan opgesteld in de context van cultuurhistorie. Er is met de maatregelen gekeken naar de laagtes, dekzandkoppen, houtwallen, etc. In de bijlage (bijlage 1) worden de te nemen maatregelen in beeld gebracht.

Uitsnede cultuurhistorische Atlas waarin Landgoed De Boom blauw gearceerd is. In rood deelgebied 14 aangeduid.

Ruimtelijk gezien gaat bij Landgoed De Boom om een samenstel van coulissenlandschap met verschillende verkavelingsrichtingen op overgang van dichte en open gradienten. Bijzondere parkbossen met paden- en houtwallenstructuur. In gebied aantal lange zichtlijnen en lange lijnen in het landschap. Door samenspel van parken en kleinschalige agrarische bedrijven een typisch landgoederenlandschap. Aan de noordkant van het landgoed krijgt het terrein een meer open karakter met bouwland en weidegrond. Met de inrichting van deelgebied 14 met nieuwe natuur, is rekening gehouden met de cultuurhistorische achtergrond en de inrichting in het landschap. Deelgebied 14 wordt niet volledig beplant, waardoor ook het open karakter aan de noordkant van het landgoed blijft behouden. Het cultuurhistorische karakter wordt dan ook niet aangetast, maar juist versterkt.

Deelgebied 2, 3, 9 en 15 zijn gelegen in militair erfgoed. Specifiek gaat het hier om de Grebbelinie, waar de deelgebieden nabij zijn gelegen. De Grebbelinie is een zestig kilometer lange waterlinie, gelegen in de Gelderse Vallei tussen de voormalige Zuiderzee en de Nederrijn. De linie is vanaf het midden van de achttiende eeuw aangelegd om de vijand uit het oosten te weren. De forten markeren de plaats van de linie in het landschap, zij liggen op strategische plekken, gebouwd ter verdediging van een acces, zoals (spoor)wegen en stroomruggen. De openheid van de voormalige inundatiegebieden versterkt de beleving van de linie. De Grebbelinie is nog grotendeels ongeschonden aanwezig en manifesteert zich als een groen lint door het landschap. De deelgebieden die gelegen zijn in het Grebbelinie-landschap worden ingericht met kruiden- en faunairijk grasland, houtsingels, schraalland en moeras. Met deze inrichtingen wordt de openheid en het groen van de inundatiegebieden in stand gehouden. Het voornemen om Natuur te realiseren in deze gebieden is dan ook in lijn met de beleidsdoelen voor het Grebbelinie-landschap.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat met het plan geen schade wordt toegebracht aan de bestaande cultuurhistorische structuren.

4.2.3 Archeologie

In 2018 heeft de gemeente Leusden een Beleidsnota Archeologie en Archeologische beleidskaart vastgesteld. In de archeologische beleidskaart wordt onderscheid gemaakt tussen gebieden met een archeologische waarde en gebieden met een archeologische verwachting. De deelgebieden liggen allen in gebied met een archeologische verwachting, variërend van een lage tot een hoge archeologische verwachting. Omdat de graafwerkzaamheden eventueel aanwezige archeologische grondsporen kunnen verstoren, is er overeenkomstig de bestemmingsplannen, de beleidsnota archeologie en de archeologische beleidsadvieskaart een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd. Archeologisch bureauonderzoek is uitgevoerd door De Steekproef. Het rapport is opgenomen als bijlage (bijlage 4).

Archeologisch bureauonderzoek

De adviezen voor de verschillende deelgebieden zijn tot stand gekomen na het afzetten van de geplande ingrepen tegen de verkregen informatie over de bodem, geomorfologie en de archeologische en cultuurhistorische waarden van de terreinen. In het onderzoek worden de adviezen per deelgebied weergegeven. Dit varieert van 'geen onderzoek nodig' tot een verkennend booronderzoek met eventueel een doorstart van het onderzoek naar een karterend onderzoek. Hieronder volgt een overzicht van de verschillende adviezen per deelgebied.

Deelgebied	Advies
1	Verkennend booronderzoek, waar nodig uitgebreid tot archeologische begeleiding
2	Geen vervolgonderzoek (vrijgegeven)
3	Verkennend booronderzoek, waar nodig een doorstart naar karterend booronderzoek
4	Geen vervolgonderzoek (vrijgegeven)
5	Verkennend booronderzoek, waar nodig een doorstart naar karterend booronderzoek
6	Verkennend booronderzoek, waar nodig uitgebreid tot archeologische begeleiding
7	Verkennend booronderzoek op de noordelijke helft, waar een doorstart naar karterend booronderzoek
8	Werkzaamheden zijn aangepast en beperkt tot de bouwvoor, waardoor geen vervolgonderzoek hoeft plaats te vinden (vrijgegeven)
9	Geen vervolgonderzoek (vrijgegeven)
10	Werkzaamheden zijn aangepast en beperkt tot de bouwvoor, waardoor geen vervolgonderzoek hoeft plaats te vinden (vrijgegeven)
14	Verkennend booronderzoek, waar nodig uitgebreid tot archeologische begeleiding
15a	Verkennend booronderzoek in het noorden rondom de poel, waar nodig een doorstart naar karterend booronderzoek

Adviezen deellocaties

Voor de werkzaamheden starten, zullen de benodigde onderzoeken uitgevoerd worden, of de maatregelen worden zodanig aangepast dat er sprake is van een geringe bodemverstoring, zodat er geen archeologisch onderzoek hoeft plaats te vinden (zoals in ieder geval bij deelgebied 8 en 10 het geval is). Naar gelang de resultaten van het verkennend booronderzoek wordt bepaald of er een vervolgonderzoek moet plaatsvinden. Met deze maatregelen worden de al dan niet aanwezige archeologische waarden in de gronden beschermd. Vanuit het aspect archeologie is er geen belemmering voor onderhavig initiatief als de adviezen opgevolgd worden.

Voorts zijn op basis van deze wet mogelijke (toevals)vondsten bij het verrichten van werkzaamheden in de bodem altijd beschermd. Er geldt een meldingsplicht bij het vinden van (mogelijke) waardevolle zaken. Dat melden dient terstond te gebeuren.

Conclusie

Uit het archeologisch bureauonderzoek is gebleken dat enkele deelgebieden zijn vrijgegeven van archeologisch onderzoek. Voor de andere gebieden is archeologisch onderzoek benodigd. Dit zal worden uitgevoerd voor de deelgebieden waarvoor de maatregelen niet worden aangepast. Omdat het advies dat is gegeven op basis van het archeologisch bureauonderzoek opgevolgd wordt, zijn er geen belemmeringen voor onderhavig initiatief.

4.3 Verkeer en parkeren

De deelgebieden worden ingericht met nieuwe natuur. Dit leidt niet tot extra verkeersgeneratie. Ook zijn er geen parkeerplaatsen benodigd voor de natuurgebieden. Vanuit het aspect verkeer en parkeren is er dan ook geen belemmering voor het voornemen.

4.4 Luchtkwaliteit

Het initiatief kan, gezien de inrichting met nieuwe natuur, aangemerkt worden als een project dat niet in betekende mate van invloed is op de luchtkwaliteit. Toetsing van het aspect luchtkwaliteit is daardoor, op grond van artikel van de Regeling NIBM niet noodzakelijk. Er hoeft dus niet getoetst te worden aan de grenswaarden.

4.5 Bodemkwaliteit

Het Besluit op de ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6) schrijft voor dat in het kader van een ruimtelijk planologische procedure moet worden aangetoond dat de kwaliteit van de bodem en het grondwater in het plangebied in overeenstemming zijn met het gewenste nieuwe gebruik. De bodemkwaliteit kan (negatief) van invloed zijn op de gewenste nieuwe ontwikkeling.

Indien sprake is van een functiewijziging zal er in veel gevallen een bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd op de planlocatie. Door middel van zo'n onderzoek kan in beeld worden gebracht of de bodemkwaliteit en de beoogde functie van het plangebied bij elkaar passen.

Onderhavig initiatief betreft een wijziging naar Natuur. De planologisch geldende functie van het gebied betreft evenals de voorgaande bestemmingen, geen milieugevoelige bestemming, aangezien hier niet meerdere personen voor langere tijd op de locatie aanwezig zullen zijn.

Wel gaat het voornemen gepaard met bodemingrepen. Bodem dat afgegraven zal worden, wordt verplaatst in de omgeving. Daarom is in opdracht van de provincie Utrecht een milieukundig bodemonderzoek uitgevoerd ter plaatse van de percelen waarbij de bovengrond wordt afgeplagd en afgevoerd. Dit onderzoek is als bijlage opgenomen bij deze ruimtelijke onderbouwing (bijlage 5). Op basis van het uitgevoerde onderzoek wordt geconcludeerd dat de onderzochte gronden voldoen aan Klasse Achtergrondwaarden en bij afvoer van de locatie zonder beperkingen elders toegepast mogen worden. Aanvullend onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

4.6 Geluidhinder

Langs alle (spoor)wegen – met uitzondering van 30 km/h-wegen en woonerven – bevinden zich op grond van de Wet geluidhinder (Wgh) geluidszones waarbinnen de geluidshinder vanwege de (spoor)weg getoetst moet worden. Daarnaast hebben gezoneerde industrieterreinen een geluidzone die wordt vastgelegd door middel van een bestemmingsplan. Voor het toevoegen van geluidsgevoelige functies binnen een geluidzone, is akoestisch onderzoek benodigd. Met de functiewijziging worden er geen geluidsgevoelige functies mogelijk gemaakt, waardoor akoestisch onderzoek niet benodigd is.

4.7 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stelt zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds.

Een natuurbestemming is geen milieugevoelige functie, waardoor er niet gekeken hoeft te worden naar mogelijk omliggende milieubelastende bedrijven. Andersom gezien is de inrichting met natuur ook niet milieubelastend voor milieugevoelige functies. Met het voornemen zijn er dan ook geen belemmeringen vanuit het aspect bedrijven en milieuzonering.

4.8 Externe veiligheid

Sommige activiteiten brengen risico's op zware ongevallen met mogelijk grote gevolgen voor de omgeving met zich mee. Externe veiligheid richt zich op het beheersen van deze risico's.

Een perceel dat is ingericht met natuur wordt niet gezien als een beperkt kwetsbaar of kwetsbaar object. Er hoeft derhalve niet getoetst te worden aan de externe veiligheid.

4.9 Kabels en leidingen

Planologisch relevante leidingen en hoogspanningsverbindingen dienen te worden gewaarborgd. Tevens dient rond dergelijke leidingen rekening te worden gehouden met zones waarbinnen mogelijke beperkingen gelden. Planologisch relevante leidingen zijn leidingen waarin de navolgende producten worden vervoerd:

- gas, olie, olieproducten, chemische producten, vaste stoffen/goederen;
- aardgasleidingen afhankelijk van druk;
- defensiebrandstoffen;
- warmte en afvalwater, ruwwater of halffabrikaat voor de drink- en industriewatervoorziening met een diameter groter of gelijk aan 18 inch.

Er is bekend dat er een gasleiding is gelegen in het buitengebied van Leusden in de nabijheid van de deelgebieden. Voor de verdere realisatie van het plan zal een KLIC-melding gedaan worden om te achterhalen of er relevante kabels en leidingen in het plangebied of in de directe omgeving daarvan aanwezig zijn.

4.10 Niet gesprongen explosieven

Bureauonderzoek naar NGE is niet vereist. Bij dieper graven dan de bouwvoor zal detecterend onderzoek worden uitgevoerd, omdat in het gebied oorlogshandelingen zijn geweest.

4.11 Water

4.11.1 Inleiding

Water en ruimtelijke ordening hebben veel met elkaar te maken. Aan de ene kant is water één van de sturende principes in de ruimtelijke ordening en kan daarmee beperkingen opleggen aan het ruimtegebruik zoals locaties voor stadsuitbreiding. Aan de andere kant kunnen ontwikkelingen in het ruimtegebruik ongewenste effecten hebben op de waterhuishouding.

Op Europees en nationaal niveau heeft water een eigen plaats gekregen in de ruimtelijke besluitvorming via de verplichte 'watertoets'. Een watertoets geeft aan wat de gevolgen zijn van een ruimtelijk plan voor de waterhuishouding in het betreffende gebied. Zo'n waterparagraaf moet sinds 1 januari 2003 worden opgenomen in de toelichting bij ruimtelijke plannen. Doel van de watertoets is de relatie tussen planvorming op het gebied van de ruimtelijke ordening en de waterhuishouding te versterken.

Een watertoets is verplicht als het gaat om een functieverandering en/of bestemmingswijziging. Op basis van informatie en randvoorwaarden vanuit waterbeheerder, het waterbeleid en relevante bodemgegevens worden de verschillende wateraspecten uitgewerkt in een waterparagraaf. De waterparagraaf beschrijft het huidige watersysteem alsmede de mogelijkheden en randvoorwaarden voor het toekomstig watersysteem. De waterparagraaf wordt afgestemd met de waterbeheerder.

4.11.2 Beleidskader

Op verschillende bestuursniveaus zijn de afgelopen jaren beleidsnota's verschenen aangaande de waterhuishouding. Deze paragraaf geeft een overzicht van de voor het plangebied relevante nota's.

Europa

Met ingang van december 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KWR) van kracht geworden. In het kader van de Kaderrichtlijn worden kwaliteitseisen gesteld, gericht op het beschermen en verbeteren van de aquatische ecosystemen (verplichting per stroomgebied). Deze richtlijn stelt als norm dat oppervlaktewateren binnen 15 jaar na inwerkingtreding moeten voldoen aan een 'goede ecologische' toestand (GET). Voor kunstmatige wateren, zoals de meeste stadswateren, geldt dat de oppervlaktewateren minimaal moeten voldoen aan een 'goed ecologisch potentieel' (GEP). Inmiddels zijn de GEP-normen per stroomgebied uitgewerkt.

Rijk

In december 2009 heeft het kabinet het Nationaal Waterplan vastgesteld. Dit plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Ook worden de maatregelen genoemd die hiervoor worden genomen. Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van kracht is. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie. In het Nationaal Waterplan is een eerste uitwerking gegeven aan het Deltaprogramma dat wordt opgesteld naar aanleiding van het advies van de Deltacommissie in 2008. Dit programma is gericht op duurzame veiligheid en zoetwatervoorziening.

4.11.3 Beoordeling

Met het voornemen wordt er geen verharding toegevoegd. Ook wordt er niet gesloopt of nieuw gebouwd. Wel worden er enkele aanpassingen gedaan aan de bestaande watergangen en/of wordt er nieuw water toegevoegd. Het voornemen heeft daarom enkel een positief effect op de waterhuishouding.

Er is overleg geweest met het waterschap Vallei en Veluwe. Zij zijn zeer positief over de plannen en hebben inhoudelijk geen opmerkingen. De benodigde watervergunningen zijn aangevraagd.

4.11.4 Conclusie

Vanuit waterhuishoudkundige overwegingen zijn er geen bezwaren tegen onderhavig initiatief. Het plan heeft een positieve invloed op de waterhuishouding.

5 Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

De planontwikkeling komt geheel voor rekening en risico van de initiatiefnemer. De ontwikkeling zal geschieden conform hetgeen bepaald is in de Wet ruimtelijke ordening. De verwezenlijking van het plan is dan ook niet afhankelijk van gemeentelijke investeringen. De kosten voor de ambtelijke afhandeling van de procedure worden verrekend op basis van de daarvoor geldende leges. Voor wat betreft planschade zal de gemeente indien nodig met initiatiefnemer een (anterieure) overeenkomst afsluiten. Het plan wordt dan ook economisch haalbaar geacht.

Voorts zijn de gronden pachtvrij en in eigendom van Landgoed De Boom.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Voor onderhavig ontwerpbesluit wordt de uniforme voorbereidingsprocedure gevolgd als bedoeld in hoofdstuk 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Het bevoegd gezag stuurt de aanvraag en het ontwerpbesluit toe aan de betreffende instanties in het kader van het vooroverleg.

De ontwerpbeschikking wordt voor een periode van 6 weken ter inzage gelegd. Tijdens de ter inzage is het voor eenieder mogelijk een zienswijze in te dienen. Tegen het definitieve besluit kunnen alleen belanghebbenden bezwaar maken en in beroep gaan. Vooraf zal Landgoed De Boom ook al contact leggen met omwonenden en betrokkenen. De hydrologische omstandigheden wijzigen niet voor de aanliggende landbouwers. Ook voor vermessing/milieu hebben de plannen geen gevolgen. Voor schade door bijvoorbeeld een toename van dassen kan men een melding doen bij het schadefonds fauna.

Het ontwerpbesluit heeft van ... tot ... ter inzage gelegen. Er zijn in deze periode ... zienswijzen ontvangen. De zienswijzen hebben wel/niet geleid tot een herziening van het besluit.

6 Eindconclusie

Voorliggend initiatief met de functiewijziging naar Natuur ter plekke van 13 deelgebieden in het buitengebied van Leusden, voldoet aan de eisen van goede ruimtelijke ordening.

Er is geen sprake van strijdigheid met de belangen van het Rijk of de provincie. Daarnaast levert de voorgenomen ontwikkeling geen onevenredige overlast op voor haar omgeving. Met het initiatief treden geen overtredingen op in het kader van de flora en faunawetgeving. Het voornemen leidt niet tot een onevenredige toename van verkeer en omliggende woningen en bedrijven worden in milieutechnische zin niet extra belemmerd. Het voornemen is niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Voorts past het initiatief binnen het beleid van het Rijk, de provincie en de gemeente. Een groot deel van de gebieden is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Een natuurbestemming is hierin passend. Daarnaast worden waarden en kenmerken van het cultuurlandschap versterkt. Met de inrichting van de deelgebieden wordt rekening gehouden met een goede inpassing in de omgeving. Het plan voorziet in een toevoeging van nieuwe natuur, waarmee het een bedrage levert aan natuurontwikkeling in de gemeente Leusden.

KUBIEK
Ruimtelijke Plannen

Kerkewijk 117
3904 JB Veenendaal
T. 0318 – 50 56 37

I. www.kubiek.nu
E. info@kubiek.nu